

SZABÓ PALÓCZ ATTILA

VISSZAKÉZBŐL

*hogyan is képzelhettük, vagy egyáltalán, hogy merészelhettük, jaj?
miféle stimuláció-szimulációnak estünk áldozatul, vajh?*

*nyomokat kergettünk
fejvesztve cikázó célpontok között,
lendületből horkant fel a macacsság, apránként,
egyenként mindenkiből...
s nyomokat hagytunk mi is magunk után a hóban...
vagy a part homokjában, strandolásban, évszak kérdése csak...
nyomokat hagyunk egymás testében-lelkében,
mind az összes társunk lényének szövetében...
viszonylagossá törpült minden, a küllem, a lényeg, a felszín, a mérleg –
és a könyvelő is előhúzta aktatásakájából a méregfőkönyvet,
igényel-e ennél jobb stimulációt a szégyenérzet?
legyen bár elsődleges, másodlagos vagy harmadlagos...
–, s nézünk, mint ki a tájra réved
közömbös tekintetet erőltetve magára,
szolgálja az aprónépet,
míg terpeszben állt az inaszakadt félelem,
miközben vadhajtásokat nevelgettünk a cserepekben,
s gondolkodóba ejtett kövek csobbantak a vízperemen,
koncentrikus körei – holdudvara – pedig mi magunk voltunk,
hullámokat vert az ár, mint gyermekkorom Tiszáján,
s ha meghámoztuk a gyümölcsöket,
szorongást termett mindegyik...*

*csiklókkal kergetőztünk a homokvárban,
szöcske szökkent a bozótos árnyán
– a víz elvitte, a víz visszaadta –,
borongós ármány sarjadt, mint a borosta
hajnalhasadtára,
zimankósan csikorogtak a léptek,
afféle félsztúladagolásban,*

*mert ott, abban a tájban minden csak visszakézből csattant,
megjósolhatatlan...
a rejtőzködés is csak mímelés,
a szem és a száj találkozása – rebbenés,
szárnysuhogás-lépték, vagy csak porhintés talán,
mert azok a hóba taposott formák, mint holmi apróképek,
még mindig ott vannak talán...
azok a homokba taposott nonfiguratív ábrák
még mind ott vannak talán...
mint értékes festmények a múzeumok falán
– az olvadás elvitte, az olvadás visszaadta –,
mit is tudnám már nélkülük, hogy mikor hova léptem...
szemrebbenésekbe kódolt üzenetek pislognak a múltba,
szórén-szálán letűnt évezredekre,
révülten, mélyülten,
mint a sámán is élénken,
délkeletről délnyugatnak,
vérkeletről vérnyugatnak,
bérkeletről bérnyugatnak,
Vereckéről a Szinva-pataknak...
a szimulációkat nem ma kezdték lefuttatni,
és a következmények sem most kezdtek visszahatni,
csak úgy nagy vonalakban a flegma általánosság...
hisz, aki a tájra réved, a múltra is pislog egyaránt,
gyékényen ledéren, félénken remélem,
a dicsőség és a dicsfény mindig a káoszba mutat,
s bár ha irányt szab is,
mint egy rosszul megvilágított színpadon,
mindig van mód kilépni belőle,
a pásztázó fényből – minden irány előre mutat...
ahogy a borosta sarkad napnyugtára,
kulcsínre vagy vakhomályra,
szamárköhögésre,
bódult lődörgésből bódült ébredésre,
rosszul felmért térdnyeresre,
mert simlis játék a marasztalás,
olybá tűnik, mint holmi hencegés,
jobb eszmékre esküvés.*

*Kitettem a pontot,
így kell ennek lenni...
szemrebbenésekbe kódolt üzenetekkel pislogok már én is a múltba,
segélykérőn, segítségért vicsorogva
a szőrén-szálán letűnt évezredekre,
s arcomon millenniumok visszakeze csattan,
kopottan és meggyötörten,
mint azok a hóba-homokba taposott nonfiguratív formák,
babazsíros talplenyomatok
a műteremben,
restaurálásra készen.*

*Kitettem a pontot,
restaurálásra visznek, most jöttek értem...*

ERÉNYMASZATOLÁS

*...de csitt, hallga csak,
mi szó őrlí fel tudatod,
víg remények vad haván,
mily erény gyűl ajkadon?
nincs út, vagy veszendő cél, mi könnyebben tervezhető,
nincs mámor, minek zajától kevésbé verne ki a verejték,
nincs tajték, és immár tat se tán,
ködbevesző fedélzeti tompa fények mímelnek árnyakat érzékeid elé,
csipkézik a látomások foltjait,
díszítik patinásra a felvillanó rémképeket,
faragnak formára megtagadott értékeket,
kevély vagy,
kristálytisza végzet,
mérhető – itt, e ködben is – a léted,
cserépporos kéznyomok a markolaton,
orvosi végrendelet a daganaton,
lelet és látlelet között lényegében is nagy a különbség,
hiszen a mindenségnek csak játékszere vagy,
krétapor a cipőd orrán,*

*a nyom lám otthagyatott,
szaporaságszakajtó, sommázatszivárgás egy bús téli reggelen,
zimankótorlódás az érzékeken,
habzsolva már a vérképeket,
hallga csak, mit mond az ingaóra, hogy pörög az iránytű,
mit zümmög a padlódeszkában a korhadás,
hogyan hangol a zenekar, hogy pöröl a pedellus,
élére áll a menedék,
hiszen a fehérre meszelt falak között bőven megterem a hallgatás,
a csend,
a kiégettség,
a depresszió,
a könnyörület...*

*mint a partikuláris amnézia...
ami még mindig jobb, mintha anesztézia lenne...*

*holmi félvállról vett révület, amit mellékesnek tekintenek,
dicsekvésre sem méltó,
büntetőszázad és jutalomdandár...
és az elnémulás...
mint egy klimti kép, holmi borús a kompozíció,
szakadatlan fogadkozás, szövetkezés, barbarizmus,
kannibálként harapnak egymásba a szavaink,
végérvényre törve mindenik,
ellentmondás örve alatt, tört mögyoró,
meg is maradt,
hát emelt fővel nézz a tűzbe, a parázsló maradványba,
mintha markodba fognád, s már érzed is tán az égett bőr szagát,
de nem a tűz, ami a húsdba váj...
ne fájjon hát a veszteség...
e kies táj szirtjeinek kiégett cserjéin remény már nem terem,
s a szüret is csak másodlagos háborús időkben,
most sercen itt a bú...
a líra elhal, néma ez a kor...
de vajh, mi serceg itt? mily páratlan dallam?
kikövezett parton, majdan...
mint ez a négy fal itt...*

*mert a földet meg kell nevezni,
jóllakatni mind, ki még kér a szóból...
kitaszítványok szavából,
melyből nyesni sem rest, bikacsökkel,
aszaltan a gög*

*az ellenállás hasztalan,
a gög aszaltan...*

hasaltam...

*kitaszítványok havában igazából borzongni többé nincs okunk,
a legrosszabban túlhan vezet immár minden út,
s csak fősvény ösvények szűkítik még a teret köröttünk,
bikacsökigézett tégely, kenőcsmaszatolás, rím a sebre,
a farkasok óráját fessz színesebbre,
mint egykor a hajón, amikor még ködbevesző
fedélzeti tompa lámpafények mímeltek látleteket érzékeid elé,
többre vágyunk és többre borzongunk,
mert itt, e ködös mában erre szólít a végtelen,
de csitt, hallga csak,
mi szó örli fel tudatod,
víg remények vad haván,
mily erény gyúl ajkadon?*